

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Ehdotus laajentaa valmiuslain soveltamisalaa ulottaen säädöksen piiriin poikkeusoloihin varautumisen lisäksi varautumisen häiriötilanteisiin. Ehdotus murtaa aiempaa lähtökohtaa, jossa häiriötilanteisiin varautumista koskevat säädökset olivat muualla kuin valmiuslaissa. Muutoksen taustalla on nähtävissä tarve vahvistaa laaja-alaisen tilanteen hallintaa ja resurssien käytön joustavuutta häiriötilanteista poikkeusoloihin, sekä normaaliolojen lainsäädännön ja poikkeusolojen erityisten toimivaltuuksien hallitun rinnakkaisen soveltamisen tukeminen. Tavoite on perusteltu.

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

2. luku sisältää merkittäviä tarkennuksia, joista merkittävimmät ovat varautumisvelvollisuuden laajentaminen sekä valmiussuunnitelmien sisällön aiempaa tarkempi määrittäminen. Esityksessä säädettäisiin varautumiseen sisältyvästä riskien arvioinnista ja hallinnasta, valmiussuunnitelmasta ja sen vähimmäissisällöstä sekä muusta varautumisen suunnittelusta. Lakiin otettaisiin lisäksi nimenomainen säännös julkishallinnon velvollisuudesta huolehtia varautumisesta ostopalvelutilanteissa. Varautumisvelvollisten olisi varauduttava myös valmiuslain lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoon. Ehdotusten voidaan katsoa ilmentävän kokonaisturvallisuusmallin mukaista ajatusta koko yhteiskunnan voimavarojen koordinoitua hyödyntämisestä poikkeusoloissa. Varautumista koskevaa sääntelyä ehdotetaan uudessa laissa merkittävästi laajennettavan voimassa olevaan lakiin verrattuna. Muiden lailla julkista hallintotehtävää hoitamaan perustetut tai siihen lailla velvoitetut yhteisöt siltä osin kuin ne hoitavat julkisia hallintotehtäviä ovat ehdotuksen mukaan varautumisvelvoitteen piirissä. Tavoite on perusteltavissa ottaen huomioon verkottuneen yhteiskunnan sekä muiden kuin julkista hallintotehtävää hoitavien tahojen merkityksen jatkuva kasvu varautumiskysymyksissä. On kuitenkin otettava huomioon, että varautumisvelvollisen yksityisten toimijoiden kanssa tekemiin ostopalvelusopimuksiin otetuilla varautumista koskevilla ehdoilla ei voida kaikissa tilanteissa varmistaa palveluiden tuottamista poikkeusoloissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että julkisen hallinnon on joissain määrin tarpeen varmistaa erityisin toimenpitein palvelujen jatkuvuutta. Tällä on

vaikutuksensa siihen, millaisia palvelu- ja tukipalveluvalmiuksia julkisen hallinnon tulee valmiuden ja varautumisen tarpeiden näkökulmasta ylläpitää.

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

Valmiussuunnitelmien uudet sisältövaatimukset koskevat toimintamallien, toimivaltuuksien käyttöönoton, organisaatioiden sisäisten vastuujärjestelyjen ja viestinnän järjestelyjä sekä perehdyttämistä. Tarkkuustasoltaan lakiin esitetyt kirjaukset ovat poikkeuksellisen yksityiskohtaisia. Esitetyt tarkennukset merkitsevät aiempaa huomattavasti suurempaa vaatimustasoa varautumisessa. Tavoitteet edellyttävät merkittävän lisäpanostuksen ohjaamista varautumiseen ja erityisesti varautumisen yhteistyöhön. On selvää, että esitys tuottaa täytäntöönpanoa ja valvontaa koskevia tehtäviä sekä julkiselle hallinnolle että elinkeinoelämälle ja tästä näkökulmasta mietinnön arvio siitä, ettei esityksellä olisi välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen vaikuttaa hyvin optimistiselta.

Esitys pyrkii vastaamaan tarpeeseen parantaa varautumisen kokonaiskoordinaatiota. Valtioneuvoston kanslian tehtävä on ohjata ja yhteensovittaa varautumista valtioneuvostossa. Kanslialla olisi myös vastuu valtioneuvoston yhteisestä tilannekuvasta. Mietintö jakaa saman perusnäkömyksen Valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen toimintamallin kehittämishankkeen loppuraportin kanssa, jossa korostetaan, että varautuminen mukaan tapahtuu aina laajassa yhteiskunnan kontekstissa, eikä kyse ole ainoastaan viranomaistoiminnasta tai muusta säännellystä toiminnasta. Tämä kokonaiskoordinaatiota korostava näkökulma on varmuudella jännitteisessä suhteessa usean ministeriön voimakkaasti ajamaan hallinnonalakohtaiseen varautumisen perinteeseen.

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Olisi tärkeää, että valtakunnallisesti varmistetaan tarkoituksenmukaiset toimintamallit henkilöstön henkisen hyvinvoinnin ja kestävyys turvaamiseksi sekä traumaperäisten stressioireiden ehkäisyyn valtion varoin. Toimintamallien tulisi olla hyödynnettävissä paitsi palveluksessa olevaa omaa henkilöstöä koskien myös soveltuvien osin esimerkiksi sopimuspalokuntalaisilla, muilla kriittisillä järjestötoimijoilla, erilaisilla vapaaehtoisryhmillä sekä työvelvollisilla.

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

Poikkeusoloja koskevalla sääntelyllä suojataan normaalioloissa sovellettavaa lainsäädäntöä ja sen tarkoituksia, jotta demokratian keskeiset rakenteet, tehtävät ja eri toimijoiden oikeusturva eivät vaarannu. Poikkeusoloja koskevalla sääntelyä voidaan ottaa käyttöön ja soveltaa vain, jos tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin. Näiden periaatteiden korostaminen on hyvin perusteltua ottaen huomioon aiemmat häiriötilanteiden aikaiset kokemukset epäselvyyksistä toimivaltuuksia koskien. Valmiuslaissa on tarpeen esitetyllä tavalla määrittää, mitä valtioneuvoston ja tasavallan presidentin yhteistoiminnalla poikkeusolojen toteamisessa käytännössä tarkoitetaan. Lisäksi poikkeusolojen päättämistä (21 §) ja vaikutusten arviointia ja seuranta (23 §) koskevat pykälät täydentävät säädöskehikkoa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottonen menettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Mietintö kuvaa nykyisen valmiuslain merkittävimmäksi rakenteelliseksi haasteeksi toimivaltuusosan hallinnonaloittain jakautuvan siilomaisen rakenteen, joka ei välttämättä ole tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kriisien hallinnonalojen rajat ylittävä luonne. Hallinnonalojen yhdessä muodostaman kyvykkyyden kokonaiskoordinaation ja hallinnan puute on ollut kritiikin kohteena jo hyvin pitkään. Vastaavasti ministeriöt ovat puolustaneet sektorikohtaista varautumisen perinnettä sekä omia toimivaltuuksiaan. Mietinnössä painotetaan, että pelkkä viranomaisten ja muiden julkishallinnon toimijoiden varautuminen ei ole riittävää yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseksi. Ongelmallisena pidetään, että voimassa olevaan valmiuslakiin ei sisälly nimenomaista säännöstä varautumisen poikkihallinnollisesta yhteensovittamisesta, koska nykyaikaiset turvallisuushukat eivät noudata hallinnonalarajoja, vaan niiden hallinta edellyttää tyypillisesti useiden hallinnonalojen ja myös yksityisen sektorin yhteistyötä. Oleellista on, että varautumisen koordinaatio toteutetaan kaikilla toiminnan tasoilla eli paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti sisältäen elinkeinoelämän, järjestöjen ja muiden yhteisöjen toiminnan yhteensovittamisen julkisen sektorin toimenpiteiden kanssa. Valmiuslakiin ei tällä hetkellä sisälly nimenomaista säännöstä varautumisen poikkihallinnollisesta yhteensovittamisesta. Mietintö katsoo, että valtion kriisijohtamismalli ei ole ollut toimiva ja niin sisäistetty, että sitä olisi saatu noudatettua. Mietinnön mukaan käytännön tilanteessa jäi puuttumaan tehokas asiaa aktiivisesti ja poikkihallinnollisesti valmisteleva, toimeenpaneva ja seuraava toimija. Puutteena oli myös tekemisen keskittyminen liiaksi niin sanottuun toimivaltaiseen ministeriöön, jolloin yhteistoiminta käynnistyi hitaasti ja jäi joiltain osin liian vähäiseksi. Ehdotukset pyrkivät vain osin vastaamaan koordinaation vahvistamisen tarpeisiin. Valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen toimintamallin kehittämishanke on esittänyt merkittäviä muutoksia, joiden mahdollinen toteutus jää nähtäväksi. Hyvinvointialueiden osalta on kuitenkin todettava, että vaikka nykytilanteessa valtion rooli on korostunut, edellyttää alueellisen ja paikallisen tason varautumisen kehittäminen alueellista omistajuutta, jota alueella ei voi edustaa valtion alueellinen toimija. Valtioneuvostotason koordinaatiotarvetta vastaavalla tavalla edellyttää alueellinen yhteinen varautuminen laajaa ja toimivaa yhteistyötä, jossa alueen kokonaisuus varautumisessa on tärkein toimintaa mitoittava ja toiminnan muotoja ohjaava periaate. Valtioneuvolle ehdotettu tehtävä ohjata hyvinvointialueita siinä laajuudessa kuin se on poikkeusolojen kannalta välttämätöntä, ei ole riittävän tarkkarajainen ja se on omiaan tuottamaan tulkintaerimielisyyksiä sekä vääriä tulkintoja toiminnan vastuista. Lain soveltajille tulee aina jättää tila tilanteen vaatimusten ja toimivaltasuhteiden mukaiselle harkinnalle ja päätöksenteolle. Haettu kansallinen koordinaatio voidaan toteuttaa hyvin suunnitellun ja harjoitellun yhteistoiminnan puitteissa vastuueroilla kunnioittaen, jolloin hyvinvointialueille rakentuu luontevasti johtava alueellinen rooli valmiusorganisaatioluonteen, tilannekuvan ylläpidon kyvykkyyden, osaamisen, perinteiden sekä toimivien yhteistyösuhteiden perusteella.

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Säännönmukaisten toimivaltuuksien ensisijaisuutta (29 §), välttämättömyyttä ja tarkoitussidonnaisuutta (30 §) sekä oikeasuhtaisuutta (31 §) määrittävät pykälät ovat korostetun tärkeitä turvallisuustilanteiden tunnuspiirteiden sekoittuessa.

Turvallisuushallinnossa ja turvallisuutta koskevissa asiakirjoissa ei ole jaettua käsitystä siitä, luetaanko kuntien viranhaltijat lähtökohtaisesti viranomaisiin, vai edellyttääkö se erityistä tarkennusta. Termin "viranomainen" määritys on tarpeellinen lain tarkkarajaisuuden ja selkeyden varmistamiseksi.

Siltä osin kuin lisätoimivaltuuden on tarkoitus soveltua myös kuntayhtymiin, hyvinvointiyhtymiin ja Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaan, tulisi se lähtökohtaisesti näkyä kunkin pykälän kohdalla erikseen.

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Ehdotuksen mukaan 34 §:ää ei ole mahdollista soveltaa 11 §:n 1 momentin 4-kohdan mukaisessa tartuntatautilanteessa. Laajalle levinnyt ja henkeä ja terveyttä vakavasti vaarantava tartuntatauti voi kuitenkin samalla tavoin kuin esimerkiksi suuronnettomuus vaikuttaa merkittävästi yksityisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen tarjoajien kykyyn tarjota palveluita sopimuskumppaneilleen. Pykälän soveltamisala tulisi laajentaa myös 11 §:n 1 momentin 4-kohdan kattavaksi.

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Hyvill esittää luetteloon lisättäväksi työnantajan oikeuden keskeyttää tai peruuttaa työntekijälle ja viranhaltijalle myönnetty tai aloitettu perhevapaa (hoitovapaa, osittainen hoitovapaa, vanhempainvapaa, osittainen vanhempainvapaa), opintovapaa tai työnantajan myöntämä harkinnanvarainen vapaa.

Vaikka viranhaltijain säännös antaa työnantajalle normaalioloissa oikeuden keskeyttää viranhaltijalle myönnetty virkavapaa viranhaltijan suostumuksella, ei tämä ole riittävää valmiuslain tarkoittamissa poikkeusoloissa. Mietintö näyttäisi rakentuvan ajatukselle, että erilaisilla vapailla olevien henkilöiden työpanos voisi tulla käyttöön vain työvelvoitteita koskevien säännösten kautta. Työvelvoitetta koskevien säännösten soveltaminen ja niitä koskevien käyttöasetusten antaminen on kuitenkin jo esityksen mukaan viimesijainen keino. Omaksuttua ratkaisua voidaan pitää erityisen

hankalana erityisesti, kun kyseessä olisi sosiaali- ja terveydenhuollon erityinen työvelvoite. Yleisen työvelvollisuuden käyttöä puolestaan rajaa merkittävästi sen soveltamisalan rajaaminen vain 11 §:n 1 momentin 1- ja 2-kohdan mukaisiin poikkeusoloihin. Työntekijälle myönnetyn vapaan keskeyttäminen voisi olla tarpeellista palveluksessa olevan henkilöstön työkuorman tasaamiseksi sekä henkilöstön palautumisen ja levon turvaamiseksi.

Sodankuva edellyttää dynaamista henkilöstön osaamisen hyödyntämistä, johon liittyy monipaikkaisuus, palvelujen siirrettävyys sekä merkittävä reservin tarve. Nämä näkökulmat perustelevat vahvasti tilapäisten tehtävien hoitamisen mahdollistamista sekä joustavuutta työntekopaikkojen siirtämisen osalta.

Lain 41 §:n 2 momenttiin tulisi myös erikseen lisätä omana kohtanaan vesi- ja energiahuolto. Vesi- ja energiahuolto ovat yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä kriittistä infrastruktuuria

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Poikkeusolojen hallinnan kannalta on erittäin tärkeää, että valmiuslakiin sisältyy lisäkeinoja siltä varalta, että 7 luvun keinot osoittautuisivat riittämättömiksi poikkeusolojen hallinnan kannalta. Ehdotukset sosiaali- ja terveydenhuollon erityisestä työvelvollisuudesta (44 §), väestönsuojelutehtävien suorittamisvelvollisuudesta (45 §) ja yleisestä työvelvollisuudesta (46 §) ovat kannatettavia ja erittäin tärkeitä viimesijaisina keinoina turvaamaan henkilöstön riittävyyttä poikkeusolojen hallinnassa.

Esityksestä jää epäselväksi esimerkiksi miten sairauspoissaolo- tai perhevapaatilanteissa työvelvollisuussuhteen osapuolten tulisi toimia, eli mikä on työvoimaviranomaisen/pelastusviranomaisen rooli työmääräyksen antajana, työvelvollisuussuhteen rooli ja työvelvollisuussuhteen työnantajan rooli, sekä työvelvollisuussuhteen työntekijän lepäämässä olevan palvelussuhteen työnantajan rooli. Lakiesityksestä jää epäselväksi tulisiko työvelvollisuussuhteen työnantajan tällaisessa tilanteessa pyytää työvoimaviranomaiselta/ pelastusviranomaiselta vapautusta.

Mietintö ei myöskään ota kantaa, miten työvelvollisuudesta johtuvat kustannukset rahoitetaan ja mikä taho toimii palkanmaksajana.

Väestönsuojelutehtävien suorittamisvelvollisuudesta säädetään 45 §:ssä. Pykälässä todetaan, että mitä 48-53 §:ssä säädetään työvoimaviranomaisesta, sovelletaan myös pelastusviranomaiseen. Poikkeusolojen vallitessa lain soveltamisen pitää olla mahdollisimman selkeää ja siksi jokaisessa 48-53 §:ssä tulisi erikseen olla mainittuna, että pykälää sovelletaan väestönsuojelutehtävien suorittamisvelvollisuuden osalta pelastusviranomaiseen. Lakiesityksen mukaan väestönsuojelun varautumistehtävien rekisteristä säädetään erikseen pelastuslain 92 §:ssä. Pelastuslain 92 §:n mukaan pelastuslaitos ja yhteisö, joka on 46 §:n mukaisesti velvollinen osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja hoitamaan lakisääteisiä tehtäviään pelastustoiminnan yhteydessä sekä varautumaan näiden tehtävien hoitamiseen normaali- ja poikkeusoloissa, saavat pitää tehtäviensä hoitamista ja niihin varautumista varten henkilörekisteriä tehtäviin varatuista henkilöistä ja voimavaroista.

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Luvussa säädettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja koulutuksen turvaamisesta. Ehdotetun keinovalikoiman puutteena on, että se ei näyttäisi pitävän sisällään mahdollisuutta poiketa laissa säädetyistä henkilöstö- ja asiakasmitoituksista, joiden poistamisen tai edes väljentämisen mahdollisuutta olisi erittäin tärkeää tarkastella jatkovalmistelussa (lastensuojelu, asumispalvelut jne.). Kriisitilanteessa on tarkoituksenmukaisempaa turvautua ensin kaikkiin normaaliolojen lainsäädännön uudelleentarkastelun mahdollisuuksiin kuin esimerkiksi turvautua työvelvoitteen käyttöönottamiseen.

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kieltö) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

Lakiesityksen 153 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi siirtyneen väestön palvelujen järjestämisestä. Säännös olisi uusi ja sen tarkoitus olisi turvata huomattavan väestömäärän vastaanoton edellyttämät järjestelyt tilanteessa, jossa merkittävä määrä väestöä on siirtynyt poikkeusolojen takia oleskelemaan varsinaisen asuinpaikkansa ulkopuolelle. Siinä asetetaan tehtäviä sekä alueen hyvinvointialueelle että hyvinvointialueen alueella sijaitseville kunnille, joilla on velvollisuus osoittaa hyvinvointialueen käyttöön tehtävän hoitamiseksi esim. henkilöstöresursseja ja ruokahuollon palveluja. Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyö valmiussuunnittelussa on korostetun tärkeää näissä kysymyksissä. Pykälän tarkoitus selkeyttää palveluiden järjestämistä koskevia vastuita on kannatettava ja kuten myös järjestelyiden huomioon ottaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 50 §:n mukaisessa valmiussuunnittelussa.

Esityksen 153 §:n perusteluissa on nostettu esiin, että valtio voi poikkeuksellisissa häiriötilanteissa rahoittaa sellaista toimintaa, johon hyvinvointialueen voimavarat eivät riitä (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 52 §). Huomio on erityisen tärkeä siirtyneen väestön palvelujen järjestämisen yhteydessä, mutta myös laajemmin kun käsitellään poikkeusolojen hallintaa ja niistä aiheutuvien kustannusten hallintaa ja korvaamista.

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

-

Säätämisyjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö**Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:**

Ministeriöiden välisessä vastuunjaossa on yleisesti tunnistettu epäselvyyksiä sekä puutteita johtamisvastuun tunnistamisessa. Ongelmallisena on pidetty sitä, että valmistelu on keskittynyt liiaksi toimivaltaiseen ministeriöön, eikä ennakoivaan valmisteluun ole kiinnitetty tarpeeksi huomiota. Ehdotus ei pyri korjaamaan kokonaiskoordinaation puutteeseen liittyviä haasteita kaikkineen. Ehdotus yhdessä Valtioneuvoston turvallisuusjohtamisen toimintamallin kehittämishankkeen loppuraportissa esitettyjen ehdotusten kanssa muodostaa kuitenkin asiakirjaparin, joiden toteutuksella voi olla erittäin suuri myönteinen merkitys kokonaiskoordinaation vahvistumiseen sekä varautumisen rakenteisiin eri tasoillaan.

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

Hyvinvointialueet ovat valmiusorganisaatioita, jolloin hyvinvointialueille ohjattavan rahoituksen tason tulee mahdollistaa varautumisen ja valmiuden tehtävien korkealaatuinen toteutus. Rahoituksen tulee seurata laajentuneiden varautumisvastuiden ja -tehtävien sekä valmiuden vaatimuksia kaikissa turvallisuustilanteissa.

Tervo Vesa-Pekka
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy